

...alla som vistas i Östersunds kommun förflyttar sig tryggt och säkert.

.....Östersunds kommuns transportsystem är tillgängligt för alla.

...medborgare i kommunen har inflytande och känner delaktighet i planering, vid ombyggnationer/förändringar i trafikmiljön. .

...kunskapen om trafiksäkerhet är hög hos barn och ungdomar.

Plan för trafik

Inriktningsmål och strategier

ÖSTERSUNDS KOMMUN

ÖSTERSUND

Beslutad av kommunfullmäktige 17 mars 2005

INNEHÅLL

INLEDNING

1

Lagar och författningar
Internationella styrdokument
Nationella och regionala styrdokument
Nationella och regionala mål
Lokala styrdokument
Målgrupp
Utarbetande av en ny plan för trafik i Östersunds kommun
Prioriterade strategiska utvecklingsområden

PRIORITERADE STRATEGISKA UTVECKLINGSOMRÅDEN

TRAFIKSÄKERHET OCH TRYGGHET

4

Öka trafiksäkerheten
Öka säkerheten på gång- och cykelvägar
Säkrare transporter
Säkra transporter med farligt gods
Förbättra trafiksäkerheten och utveckla anläggningarna
Beakta barnkonventionen

TILLGÄNGLIGHET OCH FRAMKOMLIGHET

5

Ett tillgängligt och jämlikt transportsystem
Tydligare vägvisning
Öka andelen cyklister
Öka andel resande med kollektivtrafik
Bra förbindelser med flyg
Öka andelen resande med tåg
God tillgänglighet för godstransporter och god framkomlighet för utryckningsfordon
Stimulera en positiv regional utveckling
Ett mer jämställt vägtransportsystem

MILJÖ OCH FOLKHÄLSA

7

Öka andelen fordon och maskiner med förnyelsebara bränslen
Friskare luft i centrala stan
Stimulera sparsam körning och miljöbilspooler
Minska bullernivån
En attraktivare stad
Öka andelen miljövänliga transporter
Miljövänligare drift av anläggningar

DEMOKRATI OCH INFLYTANDE

12

Ökat inflytande, delaktighet och samverkan

BEMÖTANDE OCH KOMPETENS

12

Bemöta med respekt
Öka kunskapen om trafiksäkerhet hos barn och ungdomar
Öka mångfalden
Internationalisering

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

13

Bilaga Mål- och styrkedja i Östersunds kommun

Plan för Trafik

INLEDNING

Alla människor har rätt att kunna förflytta sig ute i samhället på ett säkert och tryggt sätt. En god och säker trafikmiljö är en förutsättning för ett hållbart och dynamiskt samhälle. Trafikpolitikens utformning påverkar miljön och befolkningens hälsa och är således en kritisk framgångsfaktor för en långsiktig hållbar utveckling.

Lagar och författningar

Lagstiftning inom området är trafikförordningen (1998:1276), terrängkörningsförordningen (TKF 1978:592) och miljöbalken som bland annat innehåller miljökvalitetsnormer med krav beträffande buller och luft. Lagstiftning finns också inom områdena kollektivtrafik, färdtjänst, riksfärdtjänst samt skolskjutsar.

Internationella styrdokument

Ett antal internationella styrdokument påverkar trafikpolitiken i Östersund. De dokument som gäller är; FN:s handlingsprogram Agenda 21, Kyotoprotokollet till FN:s ramkonvention om klimatförändring, Lissabonstrategin 2000, FN:s barnkonvention och FN:s standardregler 1993 för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning, delaktighet och jämlikhet.

Nationella och regionala styrdokument

1997 antog riksdagen propositionen "Nollvisionen och det trafiksäkra samhället". I och med detta dokument fick trafiksäkerhetsfrågor ökad tyngd i planeringen av gator och vägar. I propositionen "Infrastruktur för ett långsiktigt hållbart transportsystem" (2001/02.20) finns ett antal delmål fastställda som anger inriktningen för trafikarbetet (se nationella mål nedan). Nollvisionens mål finns utvecklade till användbara principer i

BEGREPPSFÖRKLARING

Tillgänglighet

Anger hur smidigt trafikanter förflyttar sig i trafiken.

Framkomlighet

Beskriver hur lång tid det tar att förflytta sig i trafiken.

Trygghet

Människors upplevelse och känsla av trygghet i trafikmiljön.

Trafiknät/Gatunät

Den sammanhängande struktur av gator och gång- och cykelvägar som är tillgänglig för allmän trafik.

Gångpassage, cykelpassage

Den plats där de gående/cyklister korsar körbana.

Övergångsställe

Del av väg som är avsedd att användas av gående för att korsa körbana eller cykelbana och som anges med vägmarkering eller vägmärke.

Trafiksäkerhet

Den praktiska trafikplaneringen ska minska risken för personskador.

Kollektivtrafik

Samåkning i organiserad form, exempelvis med buss.

Nollvisionen

Grundbulten i regeringspropositionen 1996/97:137, "Nollvisionen och det trafiksäkra samhället". Där anges bland annat "att det långsiktiga målet skall vara att ingen dödas eller skadas allvarligt till följd av trafikolyckor inom vägtransportsystemet, samt att transportsystemets utformning och funktion anpassas till de krav som följer av detta".

två dokument. Dokumenten är; TRAST - Trafik för en attraktiv stad och VGU - Vägar och gators utformning (kommunförbundets och Vägverkets utarbetade riktlinjer 2004).

Andra styrdokument är "Nationell plan för vägtransportsystemet 2004 –2015" (Vägverket 2004), "Trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafiken i Jämtlands län" (04/05), och "Länsplan för regionala transportinfrastruktur 2004 -2015" (antagen av länsstyrelsen 2004). Fullmäktige i alla kommuner samt landstinget har dessutom antagit "Vision för regionalt linjenät och ansvarsfördelning för kollektivtrafiken i Jämtlands län". Kommunens arbete för ökad trafiksäkerhet styr mot målområde 5 och 9 i propositionen "Mål för folkhälsan", 2002/03:35 som antogs av riksdagen i april 2003 samt mot regional Folkhälsoplan (antagen av landstinget 2004). Förutom dessa dokument finns nationella och regionala miljö kvalitetsmål.

Nationella och regionala mål

I regeringens proposition, "Nollvisionen och det trafiksäkra samhället" (1996/97:137) anges att det långsiktiga målet skall vara att ;

Ingen dödas eller skadas allvarligt till följd av trafikolyckor inom vägtransportsystemet.

Riksdagen har fastställt ett övergripande mål för trafikpolitiken i Sverige:

Att säkerställa en samhällsekonomisk effektiv och långsiktig hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet.

I proposition "Infrastruktur för ett långsiktigt hållbart transportsystem" (2001/02:20) finns ett antal delmål fastställda:

- Ett **tillgängligt** transportsystem – medborgarnas och näringslivets behov kan tillgodoses.
- En **hög transportkvalitet** – en hög kvalitet för medborgare och näringsliv.
- En positiv **regional utveckling** – transportsystemet ska utjämna skillnader i möjligheterna för lokala delar av landet att utvecklas och motverka långa transportavstånd.
- En **säker trafik** – ingen ska dödas eller skadas allvarligt till följd av trafikolyckor.
- En **god miljö** – miljöfrågor ska beaktas i planering och genomförande.
- Ett **jämställt** vägtransportsystem – ska svara mot både kvinnors och mäns transportbehov.

Regionala miljömål, antagna av länsstyrelsen, finns redovisade i planen "Miljömål i Jämtlands län". Ett antal nationella miljömål påverkar trafikpolitiken. Målområdena finns redovisade i kommunens miljöbokslut och är **Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Skyddande ozonskikt** och **God bebyggd miljö**.

Lokala styrdokument

Lokala styrdokument som påverkar trafikpolitiken är kommunens lokala Agenda 21, kommunens miljöplan, luft- och klimatplan och kommunens handlingsprogram för att minska allergier. Kommunens riktlinjer för bilplatsbehov påverkar också kommunens trafikpolitik liksom översiktsplanen och fördjupad översiktsplan samt KLIMP – klimatinvesteringsprogram. Andra styrdokument är lokala trafikföreskrifter för terrängfordon samt lokala föreskrifter till skydd för människors hälsa och miljö" (KF 2000-10-30 § 95).

Östersunds kommun har tecknat ett samarbetsavtal med Vägverket Region Mitt som ska gälla under perioden 2004 -2007. Avtalet reglerar omfattning och inriktning av samarbetet inom områdena trafiksäkerhet, miljö, folkhälsa, samhällsplanering och tillgänglighet. Syftet med samarbetet är att effektivisera och samordna arbetet för en hållbar samhällsutveckling.

Kommunfullmäktige har antagit ett antal mål- och styrdokument som omfattar all kommunal verksamhet till exempel tillväxtprogrammet, demokratirapporten, jämställdhetspolicy samt målområden för folkhälsoarbetet.

Målgrupp

Målgrupp för "Plan för trafik" är alla medborgare och besökare samt företag i Östersunds kommun.

Utarbetande av en ny plan för trafik i Östersunds kommun

Östersunds kommunfullmäktige har antagit en vision för utveckling av Östersunds kommun:

"Ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund".

För att uppnå denna vision utarbetar kommunfullmäktige planer inom ett antal verksamhetsområden. Syftet är att tydligare prioritera vilka områden som ska utvecklas. Den 29 januari 2004 beslutade kommunfullmäktige att utarbeta en ny plan för trafik. Fullmäktiges kvalitetspolicy anger fyra utvecklingsområden som ska finnas i alla planer: tillgång/tillgänglighet, inflytande, bemötande och kompetens. Planen innehåller inriktningsmål och strategier. Utifrån varje plan får sedan bedömas om fler områden behövs. Fullmäktige tillsatte en beredning som har erhållit stöd från en projektgrupp i sitt arbete. Nära samarbetspartners har deltagit i en referensgrupp och planen har varit på remiss till nämnder, politiska partier, föreningar/organisationer, och myndigheter med flera. Planen utgör kommunfullmäktiges styrdokument inom trafikområdet.

Prioriterade strategiska utvecklingsområden

Fullmäktigeberedningen förslår fem prioriterade strategiska utvecklingsområden:

- Trafiksäkerhet och Trygghet
- Tillgänglighet och Framkomlighet
- Miljö och Folkhälsa
- Demokrati och Inflytande
- Bemötande och Kompetens.

Foto: Bengt Ola Mattsson

Prioriterade strategiska utvecklingsområden

Trafiksäkerhet och trygghet

Inriktningsmål

Alla som vistas i Östersunds kommun förflyttar sig tryggt och säkert.

STRATEGI

• Öka trafiksäkerheten

Tillsammans med bland annat Vägverket ska kommunen verka för en ökad trafik-säkerhet inom hela kommunen och att alla ska känna sig trygga att förflytta sig. Trafiksäkerhetsaspekten ska vara styrande i all trafikplanering.

• Öka säkerheten på gång- och cykelvägar

Fakta

Enligt trafikförordningen ska fordonsförare väja för fotgängare vid övergångsställe.

Strategi

Åtgärder ska vidtas för att sänka hastigheten vid övergångsställen. Utformning av busshållplatser ska ske på sådant sätt att alla ska känna trygghet. Säkerheten för fotgängare ska öka genom att de erbjuds säkrade gångpassager på anvisade platser där de korsar gator och järnväg. Cyklister som färdas på större cykelleder ska erbjudas hastighetssäkrade passager där de korsar större gator. Längs huvudgator ska cykeltrafik vara separerad från motorfordonstrafik. Cykelnätet ska byggas ut så att cykelvägarna länkas ihop på ett naturligt och trafiksäkert sätt. Alla ska känna trygghet när de vistas på gång- och cykelvägar. Detta kräver fullgod belysning och fri sikt längs vägarna och i anslutning till överfarter. För att öka säkerheten på gång- och cykelvägar ska kommunen verka för att mopeder på sikt körs på körbanan.

• Säkrare transporter

Kommunen ska verka för att alla transporter är säkra, både godstransporter och persontransporter. Vid upphandling av persontransporter ska säkerhetsbälten vara ett krav. Kommunen ska också förbättra säkerheten vid av- och påstigningsplatser för funktionshindrade samt för barn och ungdomar.

• Säkra transporter med farligt gods

Fakta

Kommunen utfärdar lokala föreskrifter med förbud mot farliga transporter och uppställning av fordon med farligt gods på vissa vägar, gator eller områden.

Strategi

Transporter med giftiga kemikalier och andra farliga ämnen bör förläggas till gator och vägar i områden där olycksrisken är låg.

- **Förbättra trafiksäkerheten och utveckla anläggningarna**

Kommunens anläggningar på gator och torg ska underhållas och utvecklas på sådant sätt att anläggningarnas ekonomiska värde bibehålls och trafiksäkerheten förbättras. Kommunen ska aktivt påverka, alternativt stödja andra väghållare inom kommunen.

- **Beakta barnkonventionen**

Kommunens framtida trafikplanering och trafiksäkerhetsarbete ska alltid beakta barnperspektivet. Trafikundervisning i förskolan/skolan ska förbättras. Kommunen ska i all sin verksamhet verka för att "Konventionen om barns rättigheter" efterlevs.

Tillgänglighet och framkomlighet

Inriktningsmål

Östersunds kommuns transportsystem är tillgängligt för alla.

STRATEGI

- **Ett tillgängligt och jämlikt transportsystem**

Fakta

Den nationella planen har som delmål att skapa ett tillgängligt transportsystem. Tillgänglighet till arbete, sjukvård, kultur- och fritidsaktiviteter och kommersiell service är av avgörande betydelse för samhället och medborgarna. Barn och funktionshindrades möjligheter att ta sig till olika samhällsfunktioner är en annan viktig aspekt av tillgänglighet.

Strategi

Kommunen ska genomföra åtgärder löpande för att skapa ett mer tillgängligt och jämlikt transportsystem. Åtgärder kan vara: förbättrad trafikinformation, stimulera till skapande av nätverk för persontransporter (bilpooler), öka tillgängligheten för funktionshindrade, utveckla godsstråk och knutpunkter samt utveckla kombitrafiken.

Gator och vägar ska ha tillfredsställande snöröjning, halkbekämpning och barmarksrenhållning samt goda parkeringsmöjligheter. Gatu- och trafiknätet ska utformas så att alla trafikanter får en god trafikmiljö och rimlig framkomlighet till sina målpunkter. Barnens, äldres och funktionshindrades behov ska särskilt beaktas i utformning av trafiknätet. Om anspråken på framkomlighet för olika grupper står i konflikt ska gående, cyklister och busstrafikanter prioriteras före biltrafikanter. Vid alla ny- och ombyggnader av gator och vägar ska handikappanpassning ske. Turtätheten på landsbygden ska tillgodose de boendes behov av transporter på ett tillfredsställande sätt.

- **Tydligare vägvisning**

Bredd, materialval, utsmyckning m m av gator och vägar ska utformas så att de indirekt informerar trafikanterna om önskvärt beteende och medverkar till rätt hastighetsanpassning. Vägvisning ska utformas så att alla trafikanter har lätt att orientera sig i trafikmiljön. Särskild hänsyn ska tas till funktionshindrades behov av orientering.

- **Öka andelen cyklister**

Cykellederna ska löpande kompletteras och förbättras. För att förbättra framkomligheten ska cykellederna länkas samman. Antalet parkeringsplatser för cyklar ska öka.

- **Öka andelen resande med kollektivtrafik**

Kommunen ska verka för en god och prisvärd kollektivtrafik för alla kommuninvånare. Kollektivtrafiken ska anpassas för funktionshindrade i syfte att minska behovet av färdtjänst och skapa lika villkor för alla resenärer.

- **Bra förbindelser med flyg**

Kommunen ska verka för täta och goda flygförbindelser. Kommunen ska också verka för goda flygförbindelser med Umeå regionsjukhus. För att öka antal turister och besökande till Östersund ska kommunens arbete stimulera till fler charterflyg till och från Östersund.

- **Öka andelen resande med tåg**

Kommunen ska bidra till att öka antalet resande med tåg genom att anpassa det lokala trafiknätet så att tågstationerna blir lättillgängliga för alla trafikanter. Kommunen ska verka för att Inlandsbanan fungerar för både gods- och persontransporter.

- **God tillgänglighet för godstransporter och god framkomlighet för utryckningsfordon**

När kommunen planerar trafiknätet ska man ta hänsyn till alla former av varutransporter. Målet ska vara att både godstågtrafik och varutransporter med bil och lastbil ska kunna ske så effektivt som möjligt. Utryckningsfordon ska ha god framkomlighet i hela kommunen. I områden nära tätorterna och vid känsliga naturområden ska snöskotertrafiken begränsas till vissa angivna leder. Kommunen ska verka för goda förutsättningar för båtlivet samt en god miljö och vattenkvalitet. Goda förutsättningar ska finnas för alla som nyttjar sjöar och vattendrag inom kommunen.

- **Stimulera en positiv regional utveckling**

Kommunen, i samarbete med Vägverket och Länsstyrelsen, ska arbeta för att gator och vägar har en god tillgänglighet, framkomlighet och kvalitet som ett led i att stimulera en positiv regional utveckling.

- **Ett mer jämställt vägtransportsystem**

Fakta

Jämställdhet handlar om rättvisa mellan kvinnor och män, om demokrati och om att värdera kvinnor och män lika samt att säkra att kvinnor och män har samma förutsättningar att verka i samhället. Idag är det framförallt kvinnor som nyttjar kollektivtrafiken medan det är främst män som planerar och beslutar.

Strategi

Jämställdhetsperspektiv ska beaktas i all verksamhet. För att uppnå det nationella målet - ett jämställt transportsystem - ska representationen i beslutande grupperingar bestå både av män och kvinnor. Detta för att kunna tillgodose behov hos både kvinnor och män.

Miljö och folkhälsa

Inriktningsmål

Andelen fordon med förnyelsebara drivmedel och andelen tankställen för fordon med förnyelsebara drivmedel ökar i kommunen.

Andelen bilresor i centrum minskar och andelen resenärer i kollektivtrafik ökar (jmf med 2004).

Nuvarande riktvärden för buller behålls men kommunen strävar efter att på sikt uppnå de nationella riktvärdena.

Foto: Lennart Jonasson

STRATEGI

• Öka andelen fordon och maskiner med förnyelsebara bränslen

Fakta

Den ökande trafiken gör det svårt att uppnå målet - en god miljö. Ett av de större problemen är koldioxidutsläpp och halten av partiklar i utomhusluften. Ett ändrat körsätt och utveckling av fordon med förnyelsebara bränslen är en kostnadseffektiv åtgärd för att minska dessa utsläpp.

Östersunds kommun har köpt in ett stort antal miljövänliga bilar (etanolbilar och elhybrider) till den egna verksamheten. Etanol E85 har 75% mindre utsläpp av växthusgasen koldioxid eftersom den till 85% består av förnyelsebart bränsle. Elhybriderna minskar också mängden hälsoskadliga avgaser. Ett antal kommuner i Sverige utviner idag biogas ur slam och använder sedan biogas till bilar och i fjärrvärmenätet. Även Östersund använder biogas i fjärrvärmenätet. Genom Klimatinvesteringsprogram (KLIMP), har kommunen dessutom fått bidrag för investeringar i en biogasanläggning i Göviken samt inköp av bilar som drivs med biogas. Teknik för att använda vätgas som bränsle finns men teknikutveckling pågår för hitta billigare och enklare lösningar.

Andra åtgärder som genomförts i Östersund och länet är att bensinen i länet blandas ut med 5% etanol E85. Denna åtgärd är en del i utvecklingen av alternativa drivmedel och skapar en stark drivkraft för svensk produktion av etanol.

Strategi

Kommunens trafikpolitik ska främja en hållbar utveckling och på så sätt se till att levande och kommande generationer får en hälsosam och god livsmiljö. Forskning har visat att barn påverkas mer än vuxna av en dålig utomhus- och inomhusmiljö. Av den anledningen är det särskilt viktigt att ha ett miljö- och barnperspektiv på all trafikplanering.

Samhällets infrastruktur ska säkerställa ren luft, rent dricksvatten, fungerande avlopp, insamling och omhändertagande av avfall, energiförsörjning och leveranser. Infrastrukturen ska också bidra till ett attraktivt samhälle och en hållbar samhällsutveckling.

Foto: Lennart Jonasson

Andelen fordon som drivs med förnyelsebara bränslen (vätgas, biogas, etanol, el etc) ska öka i kommunen och kommunen ska verka för att dessa alternativ utvecklas och blir attraktiva ur ekonomisk synvinkel. Kommunen ska också verka för en etablering av tankstationer för biogas när möjligheter ges. Vid upphandling av transport- och maskintjänster ska kommunen välja fordon och maskiner med förnyelsebara bränslen och/ eller miljövänlig teknik så långt det är möjligt. Kommunen ska erbjuda gratis parkering för miljöbilar.

• Friskare luft i centrala stan

Fakta

Statistik från Riksvaneundersökningen (Riks-RVU) visar att bilen dominerar vid korta resor (under 10 km). Mellan 55% och 80% av resandet på korta sträckor sker med bil. Luftmätningar utförda i centrala Östersund visar på att risken finns för att gällande och föreslagna miljökvalitetsnormer för kvävedioxid och bensen, kan överskridas på de mest trafikerade gatorna.

Alkylatbensin är ett miljövänligare alternativ för bränsle till gräsklippare, skotrar och båtar m m. Tankställen för dessa bränslen finns idag och beslut har tagits att kommunen ska verka för en ökad etablering av tankstationer för alkylatbensin.

Strategi

Luftkvaliteten i centrala stan ska förbättras bland annat genom ökat antal parkeringsplatser utanför centrum och i anslutning till busslinjer samt ökad tillgång till parkeringsplatser med motorvärmare. I sitt trafikarbete ska kommunen iaktta miljökvalitetsnormer vid planering och planläggning så att gällande normer uppfylls. Medborgarna ska uppmuntras att använda cykel som fortskaffningsmedel i högre grad och kommunen ska verka för fler och säkrare uppställningsplatser för cyklar.

Kommunen ska verka för att båtar och skotrar har bästa möjliga teknik och bästa bränsle ur utsläppssynpunkt samt att miljövänliga smörjoljor (biologiskt nedbrytbara) används.

Foto: Infobyran

• Stimulera sparsam körning och miljöbilspooler

Fakta

”Kör varsamt och var tionde tank bensin sparas in eller en krona per mil ” - detta kan bli verklighet om alla tillämpade sparsam körning. Ett antal bilskolor i Östersund och Jämtland är diplomerade som Gröna trafikskolor vilket innebär att eleverna får lära sig att köra både ekologiskt och ekonomiskt. Kommunen har en miljöbilspool som alla anställda kan nyttja i tjänsten. Kommunen har också genomfört utbildning i sparsam körning.

Strategi

Kommunen ska verka för att privata bilpooler och miljöbilpooler startas i syfte att minska biltrafiken och förbättra miljön. Ansvariga för bilpoolerna ska uppmuntras att vid inköp upphandla säkrare och miljövänligare bilar. Kommunens personal som ofta kör i tjänsten ska erbjudas utbildning i sparsam körning.

• Minska bullernivån

Fakta

God bebyggd miljö” är ett nationellt miljö kvalitetsmål och det nationella delmålet är att ”antal människor som utsatts för trafikbullerstörningar överstigande de riktvärden som riksdagen ställt sig bakom för buller i bostäder skall ha minskat med 5% till år 2010 jmf med år 1998”. De nationella riktvärdena vid nybyggnation är 55 dB(A) vid fasad (utomhus) och 30 dB(A) inomhus (ekvivalent¹ ljudnivå).

Kommunen arbetar efter ambitionen att klara gränsvärdet 70 dB(A) vid fasad och 40 dB(A) ekvivalent ljudnivå inomhus i befintlig miljö. Vid nybyggnationer gäller de nationella riktvärdena. Den höga bullernivån från trafiken är en hälsorisk för boende, speciellt i tätort. Fastighetsägare som reducerar bullernivåerna inomhus genom byggnadsåtgärder på huset kan erhålla kommunala bidrag enligt fastställda regler.

1. Medelljudnivån under en viss period (ex en timme, ett dygn, osv).

Foto: Jörgen Jönsson

Strategi

Kommunen ska tillsvidare arbeta efter befintliga gränsvärden (70 db vid fasad och 40 db inomhus i befintlig miljö och nationella riktvärden vid nybyggnation) men sträva efter att de nationella riktvärdena på sikt uppnås även i befintlig miljö. Vid detaljplanering och bygglovgivning ska kommunen verka för att störningar från väg och järnvägstrafiken i form av buller och vibrationer begränsas. Likaså ska kommunen verka för att störningar från flygtrafiken i form av buller och luftföroreningar inte ökar.

• **En attraktivare stad**

Östersund ska bli mer attraktiv genom att ta vara på de unika karaktärsskapande miljöerna och mötesplatser. Målet är god tillgänglighet för alla både till kultur, service, fritidsaktiviteter och handel.

Kommunen ska alltid sträva efter att skapa en harmonisk, lugn och tilltalande gatubild samt erbjuda trivsamma gångstråk och mötesplatser. Gaturummet ska utformas så att trafikanterna färdas i en trevlig miljö. Anläggningar för trafik och parkering ska utformas med hänsyn till stadsbild, landskapsbild och kulturhistoriska värden. Utvecklingen av Östersunds centrum ska fortsätta genom att förbättra, komplettera och stärka centrum kommersiellt, kulturellt och stadsmiljömässigt. Strategiska viktiga mötesplatser och stråk ska vidareutvecklas. Utformning av gatan, materialval, belysning, plantering, utsmyckning och möblering ska påverka trafikanterna till ett trafiksäkert beteende.

• **Öka andelen miljövänliga transporter**

Kollektivtrafiken ska vara prisvärd, ha hög turtäthet och samordnas för att underlätta övergångar mellan olika trafikslag. Vid upphandling av kollektivtrafik ska kommunen säkra att merparten av fordonen är anpassade för och drivs med förnyelsebara bränslen. De flesta godstransporter sker med lastbil och långtradare. Detta påverkar både miljön och trafiknätet negativt. I syfte att öka antal godstransporter till och från Östersund med tåg planeras en kombiterminal, för omlastning mellan tåg och lastbil.

• **Miljövänligare drift av anläggningar**

Miljö- och hälsofarliga ämnen ska inte användas i driften av anläggningarna. Vid ombyggnader av gator och vägar ska material alltid återvinnas.

Demokrati och inflytande

Inriktningsmål

Medborgare i kommunen har inflytande och känner delaktighet i planering, vid ombyggnationer/förändringar i trafikmiljön.

Information om trafikfrågor är tillgänglig för allmänheten.

STRATEGI

• Ökat inflytande, delaktighet och samverkan

Fakta

Trafiklagstiftningen reglerar vissa obligatoriska samråd vid förändring av trafikföreskrifter. Vid förändringar i trafiken ska samråd ske med berörda intressenter före beslut och information om planerade åtgärder ska lämnas efter att beslut är fattat.

Strategi

Vid all trafikplanering ska stor vikt läggas på samspelet mellan olika trafikantgrupper. I de fall konflikter uppkommer ska oskyddade trafikanter: barn och ungdomar, funktionshindrade och äldre prioriteras före bilister. Demokratin ska stimuleras genom att information om trafikfrågor ska göras mer tillgänglig för medborgarna. Kommunen ska genomföra offentliga möten innan beslut om betydande förändringar fattas.

Bemötande och kompetens

Inriktningsmål

Medborgare bemöts värdigt och respektfullt.

Kunskapen om trafiksäkerhet är hög hos barn och ungdomar.

STRATEGI

• Bemöta med respekt

Kommunens medborgare bemöts alltid värdigt och respektfullt i dialog med kommunens företrädare.

• Öka kunskapen om trafiksäkerhet hos barn och ungdomar

Information om vilka regler som gäller måste förbättras till bland annat mopedister. Syftet är att öka säkerheten på gång- och cykelvägar. Kommunen ska verka för att förbättra skolundervisningen i trafik inklusive teoretisk körkortutbildning bland annat genom ökad samverkan med frivillig- och intresseorganisationerna.

• Öka mångfalden

Rasism och utanförskap undergräver människors möjligheter till inflytande och delaktighet i samhällsutvecklingen. För att uppnå delaktighet i samhället är det nödvändigt att skapa ett integrerat samhälle som präglas av jämlikhet, respekt och samförstånd mellan människor av olika etnisk, kulturell och religiös bakgrund. Kommunen ska verka för att öka representationen av olikheter och utveckla en organisation som värderar och tar tillvara de anställdas olikheter och kunskap. Kommunen ska också verka för att personer med annan etniskt bakgrund erbjuds möjlighet att arbeta inom den kommunala organisationen.

• Internationalisering

Trafiken rör sig över våra nationsgränser och kommunen ska delta och samverka i nationella och internationella nätverk.

Uppföljning och utvärdering

Kommunfullmäktige följer upp inriktningsmålen i planerna och fastställer årligen en utvärderingsplan. I årsbudgetarbetet gör nämnderna årligen en prioritering av inriktningsmålen som sedan preciseras i effektmål. Nämnderna formulerar, följer upp och utvärderar de uppsatta effektmålen. Alla effektmål ska följas upp och utvärderas. Detta görs löpande under året och redovisas i samband med budgetuppföljningen/delårsbokslut och i årsredovisningen.

Foto: Bengt Ola Mattsson

Mål- och styrkedja i Östersunds kommun

Östersunds kommun ska kännetecknas av hög kvalitet på all verksamhet. Det förutsätter ett uthålligt arbete med ständiga förbättringar. Inriktningsmålen i planerna är bl a utformade utifrån kommunfullmäktiges kvalitetsdimensioner och utgör de områden som ska utvecklas. Östersunds kommun intensifierar arbetet med att minska antal mål och förbättra mål- och styrkedjan genom att göra den tydligare och enklare. De politiska organen formulerar och fastställer mål och verksamheten upprättar strategier och handlingsplaner med åtgärder och aktiviteter.

